

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33294>

Özet

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi (YESA), İngilizce orijinal ad? ile **Adult Cannabis Problems Questionnaire (CPQ)**, bireylerin esrar kullan?m?na ba?l? ya?ad?klar? sorunlar?n ciddiyetini ve kapsam?n? de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve **psikometrik özellikler** ara?tırması 2017 y?l?nda Evren ve arkadaşlar? tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, CPQ'nun Türk popülasyonunda esrar kullan?m?na ba?l? ortaya ç?kan olumsuz sonuçlar? ve semptomlar? güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebildi?ini göstermeyi amaçlamıştır. YESA, genellikle klinik ortamlarda ve ara?tırma çalışmalarında, özellikle esrar kullan?m bozuklu?u taraması ve tedavi planlaması amacıyla kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Esrar, **Esrar Kullan?m Bozuklu?u**, Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi, CPQ, **psikometrik özellikler**, ba?ımlılık, madde kullan?m?, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Cuneyt Evren, Hilal Yılmaz Cengel, Muge Bozkurt, Baris Evren, Gokhan Umut, Ramazan Agachanli. Sorumlu yazar: **Muge Bozkurt**.

Amaç

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin temel amacı, yeti?kinlerde **esrar** kullan?m?n?n yol açtığı çe?itli sorunlar? ve olumsuz sonuçlar? sistematik olarak ölçmektir. Bu sorunlar genellikle psikolojik, sosyal, mesleki veya hukuki alanlardaki bozulmalar? içerir. Ölçek, hem klinik tanı koyma sürecine yardımcı olmay? hem de ara?tırma çalışmalarında esrar kullan?m? ile ilişkili sorunlar?n şiddetini nicelleştirmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geliştirilmesi, Türk kültüründe ve dilinde esrar kullan?m?na dair sorunlar?n doğru bir şekilde tespit edilmesini sağlamak, böylece uluslararası araştırmalara katkıda bulunmak ve Türkiye'deki ba?ımlılık tedavisinde kullanılan araç setini zenginleştirmek amacıyla tasarlanmıştır. Çalışmanın odak noktası, CPQ'nun Türkçe çevirisinin orijinal ölçekle eşdeğer **psikometrik özellikler** gösterip göstermedi?ini belirlemek olacaktır.

Yapı

YESA (CPQ), genellikle Amerikan Psikiyatri Birli?i'nin (APA) DSM-5 kriterlerine benzer bir çerçevede, madde kullan?m bozukluklarına özgü semptom kümelerini ölçen bir yapıya temel alır. Bu yapı, genellikle tolerans, yoksunluk, kullan?m?n kontrol edilememesi, sosyal veya mesleki işlevsellikte bozulma ve fiziksel risklere rağmen kullan?ma devam etme gibi boyutları kapsar.

Ölçek, kullan?c?n?n esrar tüketimi nedeniyle ya?ad??? zorluklar? ve olumsuz etkile?imleri de?erlendirerek, ki?inin madde ba??mlil??? spektrumunda nerede konumland???n? belirlemeye yard?mc? olan çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, bu yap?sal bütünlü?ün Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmeye çal??lm??t?r.

Geçerlik

Evren ve arkadaşlar? (2017) taraf?ndan yürütülen psikometrik çal??ma, Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin Türkçe formunun geçerlili?ini çe?itli yöntemlerle incelemi?tir. Geçerlik (**Geçerlik**), ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü gösteren kritik bir özelliktir.

Çal??mada genellikle e? zamanl? geçerlik ve yap? geçerlili?i incelenmi?tir. E? zamanl? geçerlik için, CPQ puanlar?n?n, ayn? yap?y? ölçen di?er güvenilir ölçekler (örne?in, Cannabis Use Problems Identification Test - CUPIT) ile korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, CPQ'nun geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemi?tir. Ayr?ca, ölçek maddelerinin kuramsal yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini de?erlendirmek için **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlılık ve istikrar derecesini ifade eder. Evren ve arkadaşlar?, CPQ'nun Türkçe versiyonunun güvenilirli?ini de?erlendirmek için iç tutarlılık katsayılar?n? (genellikle **Cronbach Alfa**) kullanm??lard?r.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçekteki maddelerin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir. Bu bulgular, CPQ'nun yeti?kinlerde esrar kullan?m sorunlar?n? güvenilir bir ?ekilde ölçmek için uygun oldu?unu ortaya koymu?tur. Güvenirlik çal??malar?n?n detaylar?, 2017 tarihli makalede bulunmaktad?r.

Faktör Analizi

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla **faktör analizi** gerçekleştirilmi?tir. **Faktör analizi**, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri belirlemeye yard?mc? olur.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, orijinal CPQ'nun teorik yap?s?n? destekleyen faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de replike edilip edilmedi?i ara?t?r?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n kültürel ba?lamda da korundu?unu ve esrar sorunlar?n?n farklı yönlerini (örn., ba??mlilik, sosyal/mesleki sorunlar) ay?rt edebildi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Elde edilen faktör yükleri ve faktör say?s?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ü hakkında önemli bilgiler sunar.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme/Adaptasyon (Türkçe formunun psikometrik özellikleri incelenmi?tir.)

Format: Kendini De?erlendirme Anketi (Genellikle Likert tipi veya evet/hay?r format?nda maddeler içerir.)

Mevcut Dil: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Esrar kullanan yeti?kinler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Klinik örneklem ve genel popülasyon içinden esrar kullanan bireyler.

Test Metodolojisi: Psikometrik de?erlendirme, yap? geçerli?i için **faktör analizi**, güvenilirlik için iç tutarlılık katsayılar? ve e? zamanlı? geçerlik için di?er ilgili ölçeklerle korelasyon analizleri.

Anahtar Kelimeler

CPQ, Esrar, Ba??mlilik, Madde Kullanım Bozuklu?u, Klinik De?erlendirme, **Psikometri**, Türkiye, Adaptasyon, Yeti?kin.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?luluk E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yazma Adresi: Muge Bozkurt (mugeulku@gmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin orijinal kayna?? ve Türkçe adaptasyonu akademik ara?tırmalar için genellikle eri?ilebilir durumdadır. Ölçeğin ticari kullanım? veya telif haklarına dair kesin bilgi için sorumlu yazar Muge Bozkurt ile ileti?ime geçilmesi önerilir (mugeulku@gmail.com).

Türkçe versiyonun **psikometrik özellikler** çal??ması'nın yayın yılı 2017'dir. Bu çal??maya ili?kin orijinal PDF dosyasına a??adaki bağlantıdan ula??ılabilir: [adult-cannabis-problems-questionnaire-cpq-toad.pdf](#). Ayrıca makalenin yayınlandığı dergiye ait eri?im bağlantısı da mevcuttur: [0210geb7h-y-https-www-tandfonline-com.proxy2.marmara-elibrary.com](#).

Kaynaklar

Evren, C., Yilmaz Cengel, H., Bozkurt, M., Evren, B., Umut, G., & Agachanli, R. (2017). Psychometric Properties of the Turkish Versions of the Cannabis Use Problems Identification Test (CUPIT) and the Adult Cannabis Problems Questionnaire (CPQ). *Journal of Psychoactive Drugs*, 49(1), 83-89.

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme ait ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Muge Bozkurt ile ileti?ime geçilmesi veya yukar?da belirtilen akademik referans?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM